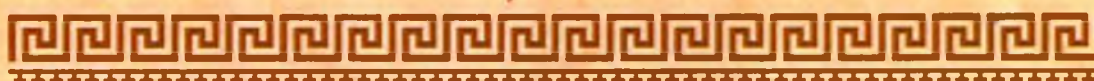

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

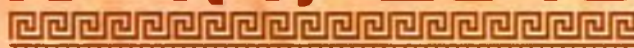

ΣΒΡΙΚΑ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1(1)ʹ 2015

Зарешити

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ЕВРИКА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1(1)' 2015

ЗАСНОВАНИЙ У СІЧНІ 2015 РОКУ

ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ НА РІК

МЕЛІТОПОЛЬ
2015

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧА РАДА:

Голова:

Москальова Л.Ю. –

доктор педагогічних наук, професор

Заступник голови:

Семікін М.О. –

кандидат філософських наук, доцент

Відповідальний секретар:

Житнік Т.С. –

магістр педагогічної освіти

Члени редакційно-видавничої ради:

Антоненко О.М. –

кандидат мистецтвознавства

Гурова Т.Ю. –

кандидат педагогічних наук

Добровольська Л.П. –

кандидат педагогічних наук, доцент

Кожевнікова А.В. –

кандидат педагогічних наук

Кочкурова О.В. –

кандидат психологічних наук

Матрухан Т.І. –

кандидат біологічних наук

Татарінова С.О. –

кандидат педагогічних наук

Троїцька О.М. –

кандидат філософських наук, доцент

Шевченко С.В. –

кандидат психологічних наук

Чорна В.В. –

кандидат педагогічних наук

Яковенко А.С. –

кандидат фізико-математичних наук

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

✉ МДПУ ім. Б. Хмельницького
ауд.122, вул. К. Маркса, 19
м. Мелітополь,
Запорізька область, Україна, 72312

@ evrika-mdpu@ukr.net

☎ +38 (06192) 6-78-83

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК:

Варіна Г.Б. – магістр педагогічної освіти

Кучина К.О. – магістр педагогічної освіти

Третьякова І.С. – магістр педагогічної освіти

Хрущ Ю.І. – магістр педагогічної освіти

Рекомендовано до друку Вченою радою
Мелітопольського державного педагогічного
університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 12 від 17.06.2015 р.)

Висвітлюються погляди молодих
науковців щодо сучасної наукової картини
світу в аналізі гуманітарних, соціальних,
природничих та технічних наук. Матеріали
журналу відображують наукові пошуки
школярів, студентів, магістрантів, учителів-
практиків та молодих учених.

Рекомендовано всім, хто цікавиться
проблемами гармонізації науково-освітнього
простору.

Редакція не несе відповідальності за
наукову коректність текстів і не завжди
поділяє думки їх авторів.

© Мелітопольський державний педагогічний
університет ім. Б. Хмельницького, 2015

© ЕВРИКА, 2015

ЗМІСТ

Агошков М.О.	
Сутність академічного виконавського мистецтва на класичній гітарі у поглядах вітчизняних митців	4
Аметка С.С.	
Виховання взаємодопомоги у дітей старшого дошкільного віку в процесі спільної праці	6
Баранюк К.І.	
Мотиви мандрування в романі Ю. Андруховича «Дванадцять обручів»	8
Бондаренко А.А., Прошенко А.А.	
До проблеми безробіття в Україні та шляхи її подолання	10
Брусенцова А.Ю., Гузь Н.В.	
Теоретичні аспекти вивчення проблеми психологічного консультування ВІЛ-інфікованих людей	12
Варениченко А.Б.	
Формування ціннісного ставлення до природи на уроках милування	14
Василенко Н.В.	
Обсервація проблематики у творчому доробку Володимира Родіонова: особливості рецепції сучасного та минулого	17
Гайкова А.В.	
Екологічна символіка українського фольклорного мистецтва як відображення гармонії співіснування людини і природи	19
Галак Я.О.	
Екзистенційні модули філософського дискурсу І. Франка	22
Глушкова К.І.	
Організація соціально-педагогічної роботи із сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах	24
Гнатко Д.О.	
Соціально-психологічна адаптація першокурсників до умов навчання у ВНЗ	27
Горбань Я.С.	
Формування співчуття в учнів початкових класів під час ігрової діяльності	29
Гришко С.В.	
Ґрунти Північно-західного Приазов'я	31
Деркіна І.П., Лещенко Д.О.	
До питання про навчання гри на духових інструментах	35
Дзюба В.О., Смоляков О.В., Яковійчук О.В.	
Активність сукцинатдегідрогенази та малатдегідрогенази у м'язових тканинах гусей в ембріональному та ранньому постнатальному періодах онтогенезу	38

вище симптоми і пробудити у пацієнта бажання жити і боротися.

Отримані дані дозволили також окреслити ряд актуальних проблем, що можуть виступати перспективними напрямками подальшої розробки цієї теми. Зокрема: вивчати особливості

сприйняття загрози ураження ВІЛ особистістю; з'ясувати значення механізмів психологічного захисту у сприйнятті кризисної ситуації; уточнювати місце ризику ураження ВІЛ серед інших ризиків, значущих для безпеки життєдіяльності особистості та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бега А. Громадський нагляд за державною політикою з ВІЛ/СНІД в Україні: Цикл звітів про політику у сфері ВІЛ/СНІД у В'єтнамі, Нікарагуа, Сенегалі, Сполучених Штатах Америки й Україні / А. Бега. – К., 2007. – 204с.
2. Дешко Т. Права ВІЛ-позитивних людей і доступність для них послуг // Соціальна політика і соціальна робота / Т. Дешко. – 2005. – № 2. – С. 31–52.
3. Жабенко Н.Ю. Психічні розлади у хворих інфікованих ВІЛ (клініка, діагностика, психокорекція) Автореф. дисс... канд. медичних наук / Н.Ю. Жабенко. – Харків.: АМНУ, 2012. – 20 с.
4. Олифірович Н.И. Индивидуальное психологическое консультирование: Теория и практика / Н.И. Олифинович. – МН.: Тесей, 2005. – 264с. – Современная психология и психотерапия)
5. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я [Електронний ресурс]: <http://www.who.int>.
6. Офіційний сайт «Всеукраїнська мережа ЛЖВ»: network.org.ua.
7. Офіційний сайт МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні: aidsalliance.org.ua.
8. Полянский Д.А. Проблема психических расстройств у ВИЧ-инфицированных больных / Д.А. Полянский, В.В. Калинин. 2010_12_scp_193.pdf
9. Рівень знань щодо ВІЛ/СНІДу, поведінка та ставлення до людей, що живуть із ВІЛ/СНІДом: Аналітичний звіт дослідження / Державний інститут розвитку сім'ї та молоді. – К., 2007. – 88с.
10. Хожило І.І. Стан епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні та Дніпропетровській області / І.І. Хожило // Епідемія ВІЧ/СПІД в Україні. – 2006. - №1. - С. 55 – 63.

УДК 373.3.015.31:57.081.1

Варениченко А.Б.

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ НА УРОКАХ МИЛУВАННЯ

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь

Анотація: У статті автором розглядається питання формування ціннісного ставлення до природи у дітей молодшого шкільного віку на уроках милування природою. Було проаналізовано психолого-педагогічну та методичну літературу з обраної проблеми, що дало змогу виявити важливість проведення даних уроків у поєднанні з елементами української етнопедагогіки. Представлена модель уроку милування природою для учнів початкової школи на тему «Золотавий соняшник України».

Ключові слова: цінність, українська етнопедагогіка, уроки милування.

Актуальність. В умовах процесу переоцінки цінностей все більшої актуальності набуває гуманна педагогіка, яка шукає нові підходи до творчої особистості учня початкової школи, його духовного розвитку, духовної культури. Інноваційна гуманна педагогіка, що базується на духовній взаємодії учасників педагогічного процесу, є актуальною й перспективною.

Сьогодні в центрі уваги – учень, його особа, неповторний внутрішній світ. Тому основна мета сучасного вчителя – підібрати такі технології навчання, які оптимально відповідають гармонійному розвитку особистості.

Ефективною може бути лише та технологія, яка ґрунтується на потребах та інтересах учнів. Технології не застосовуються окремо у виховному процесі, а існують у взаємодії, що підвищує організацію життєдіяльності учнівського колективу, пропаганду моральних цінностей, пошук та виконання корисних справ, збагачення знаннями про рідний край, національну культуру. Головне – це діяльність, спрямована на розвиток творчих здібностей дітей, виховання патріотичних та інтернаціональних почуттів, формування вмінь і навичок толерантного спілкування.

стимулювання пізнавального інтересу до мови, історії, літератури, культури.

Застосування знань і засобів етнопедагогіки ставить реальний заслін бездуховності, історичному безпам'ятству, допомагає учням усвідомити свою роль як спадкоємців народних цінностей і традицій, національної сімейно-побутової культури [1, с.227].

Аналіз наукових досліджень і публікацій.

На даний час існує багато праць науковців, присвячених аксіологічному (ціннісному) підходу в системі освіти, зокрема В. Андрущенко, І. Бех, Н. Кузьміна, О. Сухомлинська, Н. Ткачова, Г. Тарасенко та ін.; питаннями етнопедагогіки займалися Г. Волков, В. Мосіяшенко, А. Стельмахович та ін. Але на сьогоднішній день не достатньо досліджено питання технології проведення уроків милування природою, для молодшого шкільного віку, засобами етнопедагогіки.

Мета статті полягає у обґрунтуванні важливості формування ціннісного ставлення до природи на уроках милування, через використання елементів етнопедагогіки.

Виклад основного матеріалу.

На сьогоднішньому етапі складних та динамічних відносин суспільства з навколишнім середовищем бережливе ставлення до природи повинно складати невід'ємну частину формування еколого-орієнтованої особистості. Оскільки глобальні проблеми є спільними для всіх цивілізацій, з'являються і нові «загальні цінності». Людство, нарешті спільними зусиллями стало обробляти спільне поле духовних проблем і це, природно, зближує народи та культури [4, с.50].

Цінності необхідні людям для того, щоб жити в єдиному світовому цивілізаційному співтоваристві [4, с.50].

Філософське осмислення ситуації показує, що ключ до становлення екологічної культури та освіти суспільства, полягає у вдосконаленні людських якостей, в його гармонійному поєднанні з природним середовищем. І це переводить екологічну проблему в галузь освіти. І це не випадково. Освіта впливає на особистість постійно і цілеспрямовано; вона вибудовується на міцному фундаменті науки, де домінує істина, перевірена соціальним досвідом і практикою [4, с. 5].

У зв'язку з цим однією з важливіших проблем сучасної освіти, є виховання у дітей молодшого шкільного віку ціннісного ставлення до природи, утвердження в їх свідомості природи як універсальної цінності для життя людини і його рівноправного партнера, необхідності поважного, дбайливого, ставлення до неї.

Постає доречним питання про засоби досягнення ціннісного ставлення до природи. На нашу думку, використання перлин етнопедагогіки на уроках милування стане одним із вагомих етапів для вирішення сучасних проблем людства.

Адже, вивчаючи та аналізуючи творчість української художньої літератури про навколишнє природне середовище, в свідомості учнів молодших класів закладається здатність бачити світ у всіх його взаємозв'язках, милуватися просторами українських земель та пишати творчістю митців художнього слова. Творчість українських письменників та фольклор передають красу оточуючого світу, через вдало підбрану лексику, яка акцентує увагу дітей на детальному змалюванні всіх гармонійних взаємозв'язків у природі.

Уроки милування – це інтерактивна технологія навчання, змістова лінія якої поглиблення знань про навколишнє середовище, розширення світогляду, формування аксіологічного ставлення до природи.

Цю технологію доцільно пов'язувати з своєрідним станом природи, як-от: листопад, перший сніг, відлига, поява райдуги тощо. Готуючись до уроку милування, педагог повинен попередньо осмислити естетичну своєрідність природи, споглядання якої планується. Потрібно заздалегідь з'ясувати, що зумовлює виразність і своєрідність конкретної пори року, який комплекс чуттєвих ознак можна вважати її естетичним змістом. Для осіннього пейзажу це може бути розмаїтість кольорів. Взимку царює форма. Весні притаманні особливий динамізм та багатство звукових характеристик. Таким чином, можна завжди відокремити певну естетичну доміную – переживання конкретних чуттєвих ознак, які надають особливої виразності тому чи іншому природному стану. Даний аналіз ґрунтуватиметься перш за все на об'єктивних властивостях природи. Водночас він певною мірою враховуватиме суб'єктивність індивідуального сприймання природної краси [2, с.19–21].

Організація оціночної діяльності учнів повинна враховувати психофізіологічні особливості їхнього розвитку. Милування природою передбачає високий тонус переживання її краси. З цією метою варто піднести дитяче світосприймання на належний емоційно-образний рівень. Розбудити почуття дитини неважко, якщо володіти певним арсеналом педагогічних засобів впливу на її особистість. У нагоді стане яскравий художній матеріал, спеціально дібраний до цього. Допоміжну роль грають творчі завдання, доречно введені в процес безпосереднього контакту з природою. Позитивно впливає і вдала «режисура»

такого спілкування з навколишнім світом. При цьому педагог повинен пам'ятати, що діти насамперед відчують природу в русі, в конкретних діях. Це зобов'язує кожного педагога до пошуку цікавих форм залучення школярів до ігрової і трудової діяльності. Врешті-решт викликати у дітей адекватну емоційно-естетичну реакцію на красу природи повинна і позиція самого педагога. Вирішальна роль у цьому належить його яскравому слову та виразності пантомімічних реакцій. Отже, вчителів варто постійно турбуватися про належний розвиток власної педагогічної техніки та достатній рівень емоційно-естетичної культури.

Прикладом формування ціннісного ставлення до природи стала розроблена нами модель уроку милування на тему «Золотавий соняшник України». Ми виокремили основні етапи проведення уроку: ознайомили учнів з українською народною легендою про соняшник, визначили коло уточнюючих запитань до тексту; зробили аналіз картини українського художника Т. Чабана «Соняшники», підібрали запитання для учнів, які відобразили їхній емоційний стан; використали ліричний твір української письменниці Г. Чубач «Сонях» та малих фольклорних форм – загадок, для виховання патріотичного ставлення у дітей до української символіки; розробили завдання для учнів, метою якого було словесне змалювання одного із символів України – соняшника, за допомогою одних лише прикметників (словотворчість); учні малювали соняшник, після чого в усній формі презентувати всім однокласникам власні яскраві

картини; далі була запропонована учням пластична імпровізація на тему «Якби соняшник умів танцювати»: учні зобразили танок соняшника тілом, без кроків.

Висновки та перспективи подальшого наукового пошуку. Сенс життя людини, як частини природи – у гармонії з навколишнім світом. Цієї гармонії неможливо досягти без розуміння прекрасного у природі і людині, без уміння власноруч створювати Прекрасне, перетворювати навколишню дійсність на засадах Краси [1, с. 23].

Тому важливо на сучасному становленні людських відносин формувати ціннісне ставлення до оточуючого світу на засадах етнопедагогіки, яка націлена на реалізацію таких виховних завдань, як натуралізм – розкриття природних нахилів і здібностей дитини; раціоналізм – плекання розуму; гуманізм – прищеплення якостей досконалої людини; евідемонізм – вироблення здатності до досягнення земного благополуччя і людського щастя, через здобутки української етнопедагогіки [1, с.223–224].

Інтерактивна технологія навчання, уроки милування, допоможуть учням краще запам'ятовувати навчальний матеріал, сприятимуть розвитку уяви, емоційно – естетичному сприйняттю навколишнього Світу, викликатимуть в учнів бажання, а не потребу у відкритті нових освітніх горизонтів.

Наступними етапами нашого наукового дослідження в обраній сфері стануть розробка дидактосервісу для учнів початкової школи, засобами української етнопедагогіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Борейко В. Є. Екологічна естетика: метод. посіб. для вчителів / В. Є. Борейко, Н. А. Пустовіт. – К.: Логос, 2012. – 72 с.
2. Дудік Г. Формування екологічної свідомості дітей починається з малку / Г. Дудік, В. Шабликіна // Початкова школа. – 2007. – №6. – С. 19-21.
3. Лушик І.В. З класом на природу. Командні ігри та конкурси / І.В. Лушик. – Х.: Вид. група «Основа», – 2010. – 207 с.
4. Молодиченко В.В. Модернізація цінностей в українському суспільстві засобами освіти: (філософський аналіз) : [монографія] / В.В. Молодиченко. – К. : Знання України, 2010. – 383 с.
5. Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка : навч.-метод. посіб. / М. Г. Стельмахович, – К. : ІЗМН, 1997. – 232 с.

Науково-практичний журнал

ЕВРИКА, 2015. — № 1(1). — 123 с.

**Підписано до друку 18.06.2015 р. Формат 60x84/8. Папір офсетний. Друк цифровий.
Ум. друк. акр. 14,53. Тираж 300 примірників**

Видавець

**Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького**

Адреса: 72312, м. Мелітополь, вул. Леніна, 20

Тел. +38 (0619) 44 04 64

**Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої продукції
від 16.05.2012 р. серія ДК № 4324**

Надруковано ФО-П Однорог Т.В.

72313, м. Мелітополь, вул. Героїв Сталінграду, 3а

Тел. +38 (067) 61 20 700

**Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої продукції
від 29.01.2013 р. серія ДК № 4477**